

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРОЄКТ USAID «ЕКОНОМІЧНА ПІДТРИМКА СХІДНОЇ УКРАЇНИ»
УНІВЕРСИТЕТ ВІТОВТА ВЕЛИКОГО
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
УКРАЇНСЬКИЙ КЛУБ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

АГРАРНА ГАЛУЗЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
Збірник матеріалів
I Міжнародної науково-практичної конференції
14 травня 2021 року

Поправко Ольга Вікторівна, кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Лаврентьєв Іван Сергійович, студент I курсу спеціальності «Менеджмент»,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ЦІННІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ЖИТТЄВИХ СТРАТЕГІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Однією з актуальних проблем сьогодення для українського суспільства є підготовка висококваліфікованих фахівців. Кардинальні зміни, які відбуваються в усіх сферах суспільного життя, обумовлюють формування нових ціннісних установок і життєвих стратегій молоді, зокрема, і в сфері освіти. У наш час, з одного боку, зростає престижність вищої освіти і необхідність її отримання, а з іншого, суттєво змінюється роль і цінність освіти, трансформуються ціннісні орієнтації молоді у ставленні до неї.

У системі ціннісних орієнтацій молоді вища освіта завжди займала важливе місце. В сучасних умовах вища освіта є не стільки спеціальною, скільки універсальною, її цінність визначається не сумою отриманих знань, а сумою компетенцій та можливістю їх реалізації в новій структурі економіки [3, с. 275].

Можна виділити дві основні функції вищої освіти. Перша пов'язана із забезпеченням соціалізації молоді і трансляцією знань та професійних навичок. Друга полягає в набутті індивідом певного освітнього статусу [2]. Вона дозволяє індивіду, завдяки перебуванню в формальному освітньому інституті і отриманні згодом документа про його успішне завершення, включитись у процес соціальної мобільності. Диплом про вищу освіту – це один з інструментів пошуку і зміцнення бажаного місця в системі соціальної нерівності.

Обидві функції реалізуються в освіті, але їх «пріоритетність» змінюється. Традиційна модель переходу «навчання – робота», яка сьогодні відходить у минуле, передбачала ситуацію, коли, здобувши професійну освіту, молода людина виходила на ринок праці «безповоротно і остаточно», не повертаючись більше до системи освітніх інститутів. В останні десятиліття сформувалася нова модель, відповідно до якої періоди навчання і трудової діяльності змінюють один одного, або проходять паралельно. Здобувши освіту, молодь не виходить на ринок праці «раз і назавжди», а періодично повертається до освітньої діяльності. У наш час молодь тривалий час свого життя присвячує не тільки первинній професійній освіті, а й додатковим формам навчання як в структурах формальної, так і неформальної та інформальної освіти.

Таким чином сучасна модель передбачає паралелізацію освітніх і професійних стратегій в ході досягнення життєвих планів. Якщо в традиційній моделі на перший план виступає функція передачі професійних знань, то в другій моделі починає домінувати статусна функція. Молода людина від

закладу вищої освіти передовсім потребує легальний диплом, який підтверджує освітній статус, а знання й компетенції за потреби можна отримати через систему додаткової освіти. Перехід від освіти до роботи – це тривалий процес взаємопов’язаного або паралельного отримання і відновлення навчання й праці, накопичення, з одного боку, професійних знань і компетенцій, а з іншого – сертифікатів, що підтверджують їх наявність. Важливим вихідним принципом концепції такого переходу є принцип безперервності освітньої та професійної траєкторій [1, с. 464].

Також можна відзначити, що у наш час молодь використовує не лінійні стратегії, коли всі зусилля спрямовані на досягнення головної мети, а «віялоподібні», які передбачають використання максимальної кількості варіантів в різних галузях з метою накопичення суб’єктивно значущого потенціалу. Здається, що молоде покоління не має чіткого уявлення про конкретну мету отримання освіти, для більшості освіта – це самоціль, і в системі інших життєвих орієнтацій прирівнюється до «успішної кар’єри» чи «матеріального достатку». Проте, цінність вищої освіти для молоді в останні роки залишається стабільно високою. Молодь орієнтована сьогодні на такий рівень освіти, який гарантує високу заробітну плату і кар’єрне зростання. Сучасне покоління розуміє, що для того, щоб бути конкурентоспроможними і затребуваними на ринку праці, необхідно постійно вчитись, підвищувати свою кваліфікацію, оскільки знання у наш час застарівають дуже швидко, а вимоги до професіоналізму працівників практично у всіх сферах дуже високі, саме тому професійну діяльність вони розглядають як одну з найважливіших умов саморозвитку, самовдосконалення, як одну з можливостей повної реалізації своїх знань і здібностей в професійній сфері, а не тільки як спосіб отримання грошей. Таким чином, освіта сьогодні розглядається як цінність, як ефективний спосіб інвестування в своє майбутнє.

Підсумовуючи, можемо зазначити, що, вступаючи до ЗВО, поряд з професійно-орієнтованими стратегіями, молодь реалізує і статусно-орієнтовану освітню стратегію. Тобто, з одного боку, ми можемо говорити про зростання потреби і престижності здобуття вищої освіти, а з іншого, про зміну ціннісних орієнтирів.

Література

1. Ісакова О. І., Тараненко Г. Г., Єременко Л. В., Шлєіна Л. І. Проблеми розвитку вищої освіти в ЗВО: соціально-філософський аспект. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти*: збірник науково-методичних праць Таврійського Державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Вип. 24. Мелітополь, 2020. С. 454–466.
2. Смирнова Н. В. Структурно-функциональные характеристики образовательного процесса [Електронний ресурс]. Теоретический журнал «Credo». 2001. № 1. (25). URL: <http://credonew.ru/content/view/742/53/>.
3. Троїцька Т. С., Троїцька О. М., Поправко О. В. Конструктивізм і діалог у викликах сучасній традиційній освіті. *Особистісно-професійний розвиток учителя Нової української школи: світові освітні практики, український контекст*: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з